

UDK 316.334.52:262.2
316.644:262.2
262.2:316.644

Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 11. veljače 1996.

Selo i grad kao socio–kulturni okviri shvaćanja župe

Antun Šundalić

Ekonomski fakultet, Osijek

Sažetak

Demografsko–migracijske promjene, razvoj informatičke tehnologije, sekularizacija i ateizacija jesu neki od brojnih socijalnih procesa koji su imali različite utjecaje u ruralnim i urbanim sredinama. Ta se različitost utjecaja posebice manifestira kroz različit odnos seoske i gradske populacije prema tradicionalnim vrijednostima društva. U tradicionalne vrijednosti ovoga podneblja svakako spadaju konfesionalnost i odnos prema Crkvi. Na primjeru odnosa prema župi, kao najnižoj razini crkvene institucionalnosti, pokušali smo doznati stavove vjermičke populacije sela i grada te vidjeti uklapaju li se u ponuđene koncepte. Prvi koncept – župa kao zajednica vjere, bogoštovanja i ljubavi – prisutniji je u vjermičkoj populaciji grada, dok je drugi koncept – župa kao teritorijalna jedinica Crkve kojoj su u osnovi materijalni interesi – prisutniji u vjermičkoj populaciji sela. Osnovu ove naklonjenosti različitim konceptima shvaćanja župne zajednice u seoske i gradske populacije možemo tražiti u neujednačenom utjecaju spomenutih socijalnih procesa u seoskim i gradskim sredinama.

Ključne riječi: grad, selo, župa kao teritorijalna jedinica Crkve, župa kao zajednica vjere

1. UVOD

Za Hrvatsku se može reći da je polu–urbana ili polu–ruralna zemlja. Njeno je današnje stanovništvo podjednako raspoređeno u gradska i seoska naselja. Prema podacima popisa iz 1991. u naseljima većim od 5 000 stanovnika danas živi 50.34% ukupne populacije.¹

Je li uputno danas, na kraju dvadesetoga stoljeća, tumačiti razlike u stavovima i shvaćanju ljudi prema njihovu mjestu stanovanja (selo – grad)?

Prije pedesetak godina bilo bi lakše odgovoriti na ovo pitanje, jer je bila vidljiva razlika u načinu života, djelatnostima, sadržajima slobodnog vremena i, posebno, u informiranosti seoskog i gradskog stanovništva. Danas je većina ovih razlika umanjena, ali one ipak postoje, naravno različito izražene.

1) Na prvom mjestu je činjenica da su urbane sredine izloženije demografsko–migracijskim promjenama. To ih čini heterogenijim u odnosu na ruralne, posebice kroz etničku i konfesionalnu šarolikost. Za ruralne sredine možemo reći da ih obilježuje etnička i konfesionalna homogenost.

¹ Dakako, ovaj podatak je bio znatno niži u prethodnim desetljećima:

Stanovništvo u naseljima s 5000 i više žitelja (Prema: Turčić, 1995:105)

1857	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1931	1948	1953	1961	1971	1981	1991
13.14	14.07	15.50	15.76	17.23	18.71	19.61	22.29	25.44	27.57	32.80	40.91	47.28	50.34

